

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Odporúčania pre nastavenie systému implementácie princípu partnerstva v programovom období EŠIF 2021-2027

ÚVOD

Cieľom tohto materiálu je umožniť diskusiu o systéme implementácie princípu partnerstva v programovom období 2021 - 2027.

Materiál vymedzuje princíp partnerstva vo vzťahu k existujúcej legislatíve a strategickým dokumentom, odporúča oblasti aplikačnej praxe princípu partnerstva pre obdobie 2021 - 2027, opisuje hlavné ciele, okruhy aktivít, predpoklady pre ich realizáciu a úlohy zodpovedných inštitúcií.

Viacere aktivity, ktoré sú uvedené v materiáli sú už v rôznej miere realizované v súčasnom systéme riadenia implementácie EŠIF (programové obdobie 2014 – 2020), iné navrhované aktivity na nich stavajú alebo ich dopĺňajú.

Pri odporúčaníach a návrhoch pre nové programové obdobie vychádzame zo skúseností, prieskumov, analýz a aktivít, ktoré sme realizovali v spolupráci s ÚPVII-CKO a vybranými RO/SO v rámci troch fáz projektu Partnerstvo. Výstupy týchto projektov je možné použiť pri podrobnejšom rozpracovaní systému implementácie princípu partnerstva na Slovensku v programovom období 2021 - 2027.

Materiál bol spracovaný v rámci projektu „Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do programovania, implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov“ (krátko projekt Partnerstvo). Projekt sa realizuje vďaka podpore z operačného programu Technická pomoc pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorý je podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

ÚSVROS, september 2020

A. Ukotvenie princípu partnerstva

Medzinárodná úroveň

Iniciatíva otvoreného vládnutia - medzinárodná/celosvetová iniciatíva, ku ktorej sa pripojilo Slovensko v roku 2011 prihlásením sa k Deklarácii otvoreného vládnutia.

Pre princíp partnerstva v EŠIF sú relevantné predovšetkým dva hlavné princípy otvoreného vládnutia:

- Otvorené informácie a otvorené dáta
- Participácia a zapájanie relevantných aktérov do verejných politík

Vo vzťahu k téme sprístupňovania výstupov vygenerovaných projektami podporenými z EŠIF je relevantný aj princíp Otvorené vzdelávanie a otvorená veda.

Úroveň EÚ

- Súčasné všeobecné nariadenie o EŠIF (EÚ č. 1303/2013), článok 5 “Partnerstvo a viacúrovňové riadenie”
- Delegované nariadenie EÚ č. 240/2014 “Kódex partnerstva”
- Návrh všeobecného nariadenia pre EŠIF 2021-2027 (2018/0196 (COD), článok 6 “Partnerstvo a viacúrovňové riadenie“
- Tematická sieť pre partnerstvo - Výzvy, ktoré je potrebné riešiť¹:
  - Reprezentatívnosť partnerov – dôraz na konečných prijímateľov výhod, zraniteľné skupiny...
  - Transparentnosť
  - Zabezpečiť kontinuálne zapojenie
  - Nedostatočná podpora – inštitucionálna podpora a budovanie kapacít partnerov a zamestnancov štátnej správy
  - Nízka kvalita hodnotenia výkonu princípu partnerstva
  - Výmena skúseností medzi štátmi EÚ

Úroveň SR

- Programové vyhlásenie vlády, kapitola „Efektívna verejná správa a otvorené vládnutie“, kapitola “Účasť verejnosti na legislatívnom procese”, kapitola “Ľudské práva a občianska spoločnosť” a kapitola “Efektívne, transparentné a zmysluplné využívanie fondov EÚ”
- Zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Východisková pozícia SR k politike súdržnosti EÚ po roku 2020
- Pracovný dokument útvarov Komisie: Správa o Slovensku 2019 {COM(2019) 150 final}

Legislatívna úroveň SR

- Legislatívne pravidlá vlády
- Zákon č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov (Slovlex – predbežná informácia, správa o účasti verejnosti; Účasť verejnosti na medzirezortnom pripomienkovom konaní
- Strategické environmentálne posudzovanie (SEA)

¹ Thematic Network on Partnership: Initial findings and recommendations from European Code of Conduct on Partnership (ECCP) Review. (2018)

B. Účel partnerstva v implementácii EŠIF:

1. Efektívna a účelná implementácia EŠIF
Pomocou kvalitného mechanizmu participácie a zberu informácií a spätnej väzby z prostredia prijímateľov a cieľových skupín je možné adresnejšie a kvalitnejšie nastavenie podmienok podpory
2. Legitimita rozhodnutí zodpovedných inštitúcií
Participáciou a kvalitným informovaním sa zvýši miera akceptácie rozhodnutí inštitúcií zodpovedných za riadenie implementácie EŠIF
3. Efektívna kontrola
Dobre nastavené mechanizmy monitorovania a práce s informáciami z implementácie zvyšujú transparentnosť a umožňujú kvalitnejšiu externú kontrolu
4. Informovanosť verejnosti o EŠIF všeobecne a o dosiahnutých výsledkoch
Kvalitná a efektívna komunikácia štátu v spolupráci s kľúčovými partnermi zvýši povedomie o dosiahnutých výsledkoch Politiky súdržnosti na Slovensku a môže zlepšiť imidž fondov EÚ

C. Hlavné oblasti v aplikačnej praxi princípu partnerstva pri implementácii EŠIF

v programovom období 2021 - 2027:

1. Transparentnosť
2. Participatívna príprava a implementácia EŠIF

1. Transparentnosť

Cieľ 1: Zabezpečiť dostupnosť a prístupnosť všetkých údajov a informácií potrebných pre výkon efektívnej verejnej kontroly implementácie EŠIF

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ako riadiaci výbor pre OP Slovensko má za úlohu:

1. Zverejňovanie dát - dostupnosť a prístupnosť informácií pre všetkých užívateľov (systém ITMS, webové sídla relevantných inštitúcií).
2. Informovanie partnerov a širšej verejnosti (pasívne a aktívne informovanie)
3. Zber podnetov z prostredia - vytvorenie kapacít na zber a spracovanie/posudzovanie podnetov od partnerov a širšej verejnosti vo vzťahu k projektom podporeným z EŠIF. Využitelným nástrojom je ITMS
4. Zabezpečiť súlad všetkých webových stránok systému EŠIF s požiadavkami na prístupnosť pre nevidiacich a slabozrakých, vyplývajúcimi z výnosu MFSR č. 312/2010 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, príloha 1 „Štandardy prístupnosti webových stránok“.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

1. Sprostredkovať komunikáciu medzi verejnou správou a občianskou spoločnosťou, vrátane podpory pri získavaní podnetov a dopytu po informáciách z oboch strán

Strešné inštitúcie za relevantné skupiny aktérov, podľa delegovaného nariadenia EÚ č. 240/2014 „Kódex partnerstva“, majú za úlohu:

1. Poskytovať MIRRI SR súčinnosť pri komunikácii, distribúcii informácií, zbere podnetov, realizácii prieskumov, analýz a štúdií, realizáciou informačných alebo školiacich podujatí.

Pozn.: Za skupinu partnerov „organizácie zastupujúce občiansku spoločnosť“ je v súčasnosti akceptovanou strešnou inštitúciou Komora MNO Rady vlády SR pre MNO.

Cieľ 2: Zvýšiť zrozumiteľnosť a zabezpečiť jednoznačnosť informácií s minimálnym priestorom pre rôzne interpretácie podmienok a pravidiel pre implementáciu projektov podporených z EŠIF

Zrozumiteľné a jednoznačné informovanie žiadateľov o NFP a prijímateľov NFP - zrozumiteľné, jednotné a jednoznačné formulovanie podmienok, pravidiel, povinností, zistení a ďalších požiadaviek zo strany poskytovateľa podpory počas celého životného cyklu projektov EŠIF

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ako riadiaci výbor pre OP Slovensko má za úlohu:

1. Uviesť do praxe systém vzdelávania pracovníkov systému implementácie EŠIF, vrátane budovania školiacich kapacít na strane štátnej správy.
2. Zaradiť komunikačno-štylistickú príručku spracovanú Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti medzi metodické odporúčania pre pracovníkov verejnej správy
3. Zabezpečiť jednotný výklad podmienok podpory a podmienok počas implementácie projektov, vrátane jednotných formulárov, v spolupráci s orgánom auditu.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

1. Poskytnúť MIRRI SR metodickú podporu

Cieľ 3: Vytvoriť efektívny systém monitoringu EŠIF

Vytvoriť priestor pre efektívnu verejnú kontrolu, posilniť legitimitu rozhodnutí, vytvoriť systém efektívnej a včasnej komunikácie medzi zainteresovanými aktérmi a zabezpečiť efektívny tok informácií k zástupcom všetkých zainteresovaných aktérov.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ako riadiaci výbor pre OP Slovensko má za úlohu:

1. Vymedziť pôsobnosť monitorovacieho výboru (MV) a pracovných skupín pod MV a pravidiel pre ich činnosť (štatút a rokovací poriadok) - pracovné podmienky, nároky na členov, pracovné postupy uvedené v rokovacom poriadku musia byť adekvátne vymedzeniu úloh a povinností v štatúte.

2. Vytvoriť a spravovať členskú základňu MV a pracovných skupín:

a) definovať úlohy a očakávania na členov/iek MV:

Popis práce člena/ky MV/pracovnej skupiny

1. Monitoring výziev:

- harmonogram výziev – dodržiavanie harmonogramu, aktualizácia harmonogramu a dôvod aktualizácie
- počet vyhlásených výziev v rámci OP za sledované obdobie
- otvorené výzvy – stav čerpania, počet kôl
- problémy počas vyhlásených výziev – zrušenie výzvy, posunutie termínu, doplňujúce usmernenia a pod.
- synergie a ich uplatňovanie

2. Monitoring prípravy a implementácie národných projektov:

- stav prípravy a schvaľovania projektových zámerov – počet nových projektových zámerov, kvalita a rozsah predkladaných projektových zámerov, zamietnuté projektové zámery
- monitoring implementácie NP
- praktický monitoring - testovanie nových foriem monitoringu, hodnotenia a prípravy národných projektov (napr. kontrola na mieste)

3. Správa o pokroku, prípade iné hodnotiace správy OP:

- posúdenie obsahu správy
- spracovanie pripomienok a návrhov, ak relevantné

4. Komunikácia s nominujúcou strešnou organizáciou ohľadne tém relevantných pre daného člena MV/pracovnej skupiny, pravidelné a operatívne poskytovanie informácií, ktoré sú dôležité pre zapojenie ďalších zainteresovaných aktérov do procesov implementácie

5. Komunikácia s RO/SO, reakcia na výzvy zo strany RO/SO na spoluprácu alebo zabezpečenie súčinnosti a účasti aktérov za danú tému a sektor na procesoch implementácie

b) v spolupráci so strešnými organizácie a inštitúcie definovať a zaviesť výberové kritériá pre členov MV,

c) zabezpečiť technickú podporu pre všetkých členov MV vo vzťahu k vymedzeným úlohám – zahrnúť strešné organizácie do financovania z prostriedkov technickej pomoci za týmto účelom

d) komunikovať so strešnými organizáciami a partnermi aj mimo zasadnutí MV - zber podnetov, zasielanie informácií o pokroku v implementácii OP

3. Zabezpečiť efektívnu prácu pracovných skupín/komisií pod monitorovacími výbormi:

- a. Zabezpečiť včasné informovanie členov MV o pripravovaných materiáloch a začínajúcich procesoch a umožniť im prihlásiť sa o účasť na ich spracovaní a realizácii. V prípade dostatočného deklarovaneho záujmu o účasť zriadiť pracovné skupiny
- b. Zabezpečiť efektívnu prácu zriadených pracovných skupín a komisií, vrátane facilitácie zasadnutí

Strešné inštitúcie za relevantné skupiny aktérov, podľa delegovaného nariadenia EÚ č. 240/2014 „Kódex partnerstva“, majú za úlohu:

1. V spolupráci s MIRRI SR definovať, zaviesť výberové kritériá pre členov MV, zorganizovať a garantovať nominačný a výberový proces
2. Zabezpečiť riadnu a efektívnu účasť svojich zástupcov v MV, v súlade so štatútom a rokovacím poriadkom a s definovanými nárokmi/náplňou práce
3. Hodnotiť výkon svojich zástupcov v MV na základe definovanej náplne práce
4. Zabezpečiť v spolupráci s MIRRI SR technickú podporu pre členov MV, vrátane finančnej odmeny za vykonávanú prácu v súlade s definovanou náplňou práce, vrátane krytia výdavkov spojených s účasťou na zasadnutiach MV a pracovných skupín.
5. Zúčastňovať sa na realizácii hodnotení podľa plánu hodnotení OP Slovensko.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

- Pozorovateľ v rámci systému monitoringu EŠIF
- Kontrola súladu postupov práce v rámci pôsobnosti ÚSVROS ako gestora otvoreného vládnutia, účasť na hodnoteniach a na spracovaní relevantných častí výročných správ
- Sprostredkovanie komunikácie a výmeny informácií so zástupcami občianskej spoločnosti a podpora Komory MNO Rady vlády MNO

2. Participatívna implementácia EŠIF

Cieľ 1: Vytvoriť efektívne procesy pre zapojenie relevantných partnerov a odbornej verejnosti do prípravy dopytovo orientovaných výziev a národných projektov (Participatívna tvorba výziev)

Pomocou kvalitného mechanizmu participácie a zberu informácií a spätnej väzby z prostredia prijímateľov a cieľových skupín je možné adresnejšie a kvalitnejšie nastavenie podmienok podpory.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ako riadiaci výbor pre OP Slovensko má za úlohu:

- Vytvoriť a zaviesť do praxe implementácie EŠIF v programovom období 2021 – 2027 systém implementácie princípu partnerstva, predovšetkým:
  - Vytvoriť metodické podklady a nástroje pre participatívnu implementáciu (je možné využiť metodickú príručku pre participatívnu tvorbu výziev, vypracovanú ÚSVROS v rámci projektu Partnerstvo 2)
  - Umožniť zapojenie členov MV do relevantných procesov implementácie (vytváranie pracovných skupín pri tvorbe výziev, vyzvaní na NP alebo pri spracovaní hodnotení - podľa dopytu zo strany členov MV)
  - Vytvoriť a implementovať systém monitoringu a hodnotenia princípu partnerstva:
    - Zaviesť participatívnu doložku, v ktorej riadiaci orgán alebo žiadateľ o podporu národného projektu opíše spôsob zapojenia partnerov do prípravy výzvy/zámeru NP

- Hodnotiace správy na základe zberu spätnej väzby z prostredia partnerov
- Zabezpečiť vzdelávanie a budovanie kapacít na strane verejnej správy v oblasti efektívnej participácie
- Spravovať databázy skupín relevantných aktérov, odborníkov a socio-ekonomických aktérov
- Operatívne sieťovať a koordinovať partnerov, vytvárať priestor pre dialóg (príprava kvalitných stretnutí a podujatí, vrátane facilitácie a spracovania výstupov)
- Aktívne informovať ÚSVROS a strešné organizácie všetkých partnerov
- Koordinovať participáciu v praxi riadenia implementácie operačného programu, konkrétne prostredníctvom:
  - Vytvorenia odboru gestora princípu partnerstva
  - Vytvorenia pozícií koordinátorov participácie (minimálne 1 na jednu prioritnú os programu) s dostatočnými kompetenciami aj vo vzťahu k sprostredkovateľským orgánom
- Financovanie procesov spojených s participáciou:
  - Personálne a prevádzkové výdavky MIRRI SR a SO spojené s aplikovaním princípu partnerstva
  - Výdavky spojené s prieskumami, konzultáciami a zisťovaniami
  - Výdavky spojené s organizáciou podujatí a pracovných stretnutí
  - Výdavky spojené s facilitáciou podujatí, stretnutí a konzultácií
  - Výdavky na vzdelávanie zamestnancov
  - Výdavky spojené s odbornou prácou zapojených aktérov (v prípade, že ich zapojenie je nad úrovňou konzultácií a podieľajú sa na spracovaní alebo oponentúre podkladov)
  - Výdavky spojené s účasťou aktérov na procesoch (cestovné výdavky, vrátane ubytovania)
  - Technická podpora strešných organizácií za jednotlivé skupiny partnerov
  - Technická podpora a podpora budovania kapacít ÚSVROS ako gestora otvoreného vládnutia

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti má za úlohu:

- Odborne a metodicky podporovať RO/SO v oblasti participácie, prostredníctvom spracovania metodických podkladov a príručiek a prostredníctvom konzultácií
- Podporovať komunikáciu a zabezpečiť efektívnu výmenu informácií medzi MIRRI a Komorou MNO Rady vlády SR pre MNO a ďalšími zástupcami organizácií občianskej spoločnosti
- Zabezpečiť osvetu a budovanie kapacít všetkých skupín partnerov v oblasti efektívnej participácie
- Operatívne sieťovať a koordinovať partnerov, vytvárať priestor pre dialóg (príprava kvalitných stretnutí a podujatí, vrátane facilitácie a spracovania výstupov)

Komora MNO Rady vlády SR pre MNO má za úlohu:

- Komunikovať s ÚSVROS ohľadne podnetov z praxe od organizácií implementujúcich projekty podporené z EŠIF alebo komunikovať dopyt po financovaní aktivít, ktoré sú v súlade s investičnou stratégiou operačného programu.

- Koordinovať a poskytovať technickú podporu zástupcom organizácií občianskej spoločnosti zapojených v systéme implementácie EŠIF (členovia monitorovacích výborov, pracovných skupín, účastníci participatívnych procesov)

Cieľ 2: Vytvoriť efektívne procesy pre zber spätnej väzby z prostredia prijímateľov NFP počas implementácie projektov

Zber spätnej väzby od prijímateľov podpory o problémoch, komplikáciách, ale aj o efektívne fungujúcich postupoch počas implementácie projektov je dôležitý pre efektívny manažment výziev a jednotlivých projektov zo strany RO/SO.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ako riadiaci výbor pre OP Slovensko má za úlohu:

1. Realizácia prieskumov a konzultácií s cieľom získať:
  - a. spätnú väzbu k problémom počas implementácie projektov
  - b. vstupy počas hodnotenia výsledkov a výkonnosti operačného programu
2. Operatívne riešenie problémov prijímateľov počas implementácie projektov na základe auditných zistení, alebo zistení kontroly na mieste.

Reagovanie na zmeny v podmienkach pre prijímateľov, ktoré vyplývajú zo zmien legislatívy, alebo zmien na programovej úrovni, prípadne z iných nepredvídateľných udalostí

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti má za úlohu:

1. podporovať MIRRI a SO pri získavaní podnetov a mapovaní problémov a prekážok efektívnej implementácie projektov podporených z EŠIF z prostredia mimovládnych neziskových organizácií (MNO)
2. vytvárať priestor pre spoločné hľadanie riešení na identifikované problémy a podporovať efektívnu komunikáciu s prijímateľmi z prostredia MNO

D. Organizačná štruktúra – systém implementácie princípu partnerstva

MIRRI SR

Organizačná jednotka:

Útvar Gestor/ky princípu partnerstva – na úrovni odboru alebo ako súčasť odboru hodnotenia, monitoringu

Personálne požiadavky:

- Gestor/ka, manažéri participácie na každú prioritnú os/špecifický cieľ – podľa štruktúry OP.
- Servisné centrum – sekretariát, monitoring/hodnotenie, komunikácia

SO

Organizačná jednotka:

Začlenenie manažér/ky participácie/partnerstva podľa organizačnej štruktúry jednotlivých SO. Napríklad v rámci oddelenia monitoringu a hodnotenia.

Dôležité je nastavenie mandátu a právomocí v rámci celého SO tak, aby bolo možné vykonávať potrebné postupy spojené s princípom partnerstva (vo vzťahu k oddelenia zodpovedným za prípravu výziev, za informovanie a publicitu a pod.)

Personálne požiadavky:

- Manažér/ka participácie/partnerstva na úrovni ministerstva – súčasť oddelenia komunikácie alebo monitoringu

ÚSVROS

Personálne požiadavky:

Odborný/á garant/ka ÚSVROS pre princíp partnerstva a participáciu v prostredí EŠIF

Podporný personál (komunikácia s MNO, zber a spracovanie informácií, príprava a realizácia pracovných stretnutí a podujatí, budovanie kapacít partnerov)

Strešné organizácie partnerov

Organizačná jednotka:

Servisné centrum alebo koordinátor/ka pre partnerstvo

Personálne požiadavky:

- Členovia/ky monitorovacieho výboru a pracovných skupín – styčné osoby za témy/priority/špecifické ciele (podľa štruktúry OP a OŠ systému riadenia implementácie EŠIF)
- Podporný personál (servisné centrum, koordinácia, technická podpora, komunikácia so štátnou správou a ostatnými partnermi)